

Technické texty a překlad podporovaný počítačem

Pokračujeme v rozhovoru (viz č. 7-8/2009 T+T) s představitelem mezinárodní skupiny STAR Group, překladatelské a softwarové agentury, o možnostech efektivního překladu technických textů. Na otázky redakce odpovídá jednatel společnosti STAR Czech s.r.o., pan Ing. László Jankovics.

V minulém rozhovoru jste zmínil, že k překladu technických textů využíváte speciální software. Zdůrazňoval jste, že nejde o strojový překlad, nýbrž o efektivní opětovné využití práce překladatele. Jak přesně Váš software funguje?

Náš software Transit NXT využíváme během celého procesu překladatelského projektu. Každý účastník projektu – projektový manažer, překladatel, korektor, grafik atd. – využívá některých funkcí programu. Projektový manažer připravuje zadání pro překladatele, s využitím

překladové paměti „předpřeloží“ text, připojí projektové slovníky a projekt odešle překladateli. Software umí zpracovat přes 30 různých formátů, takže nezávisle na typu původního dokumentu lze využít všech dřívějších překladů pro předzpracování textu. Tento „předpřeklad“ probíhá tak, že software porovná každou jednotlivou větu dokumentu se všemi větami v překladové paměti, a pokud nalezne identickou (musí být opravdu 100% identická, včetně formátování a interpunkce), větu předpřeloží.

Co když se v překladové paměti věta vyskytuje v jiném kontextu?

Překladová paměť se snadno nastaví tak, aby se využily pouze věty ze stejného kontextu. Pokud např. překládám uživatelské manuály jednoho oboru, nenastavím si jako překladovou paměť manuály jiného oboru.

Jaká je účinnost takového předzpracování překladu?

U velkých projektů, kde se dlouhodobě překládají návazné materiály, lze dosáhnout až 80% předpřeložení. To znamená, že 80% práce za překladatele provede software. Jde o výrazné časové i finanční úspory, o které se s klientem (na rozdíl od mnoha jiných agentur) dělíme formou výrazných slev. Nemluvě o tom, že velké projekty se takto mohou zpracovat v porovnání s novým překladem celého materiálu za zlomek času.

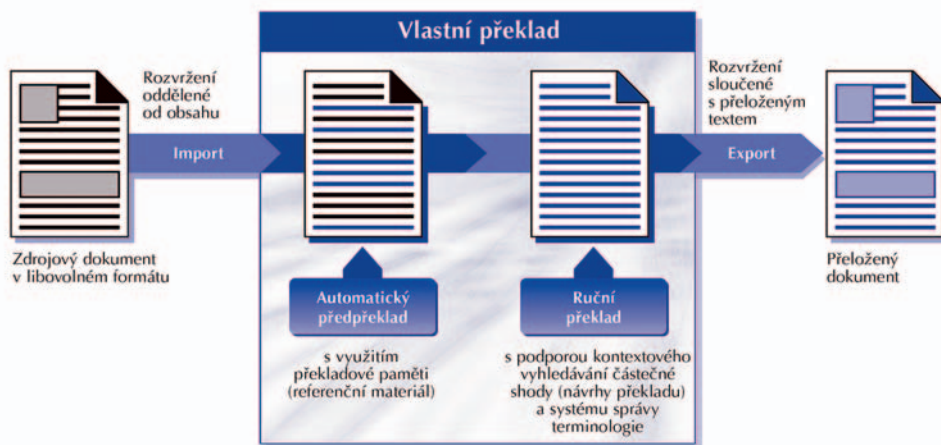
Jak si software poradí s větami, které nejsou úplně identické, jsou si ale velmi podobné?

Zde nastupuje tzv. fuzzy logika. Překladatel dostane tzv. fuzzy nabídku, ve které software jasně označí odlišné textové pasáže ve výchozím jazyce. Překladatel pak zedituje překlad původní věty, přeloží odlišné pasáže a vloží nový překlad do textu. Představte si větu o 15 slovech, která se od původně přeložené liší pouze typovým označením stroje. Překladatel přepíše jen typové označení a dál už použije svůj dřívější překlad. Kromě časové úspory tu získáváme i něco

dalšího: zaručíme jednotnost překladu, což je u technických textů a manuálů obzvlášť důležité.

Má software nějaké další funkce pro zajištění kvality překladu?

Zmiňoval jsem možnost připojení slovníků k překladovému projektu. Každý dlouhodobý překladatelský projekt vyžaduje průběžnou tvorbu terminologie, tedy databáze s odbornými výrazy, které jsou specifické pro daný obor, pro danou tematiku. Po dohodě a v úzké spolupráci s klienty tyto terminologické databáze pečlivě doplňujeme o nové výrazy, je přece důležité tutéž součástku, funkci apod., nazývat v každém jazyce vždy stejně. Software pak umožňuje najít každý výskyt překladu, který se odlišuje od závazné terminologie. Funguje to efektivně i ve slovanských

Na vstupu je dokument v libovolném formátu. Při importu Transit oddělí informace o formátování dokumentu od vlastního textu. Překladatel se věnuje čistě překladu, přičemž software Transit zaručí zachování správného formátování. Během importu program prohledá překladovou paměť a identické věty předpřeloží. Následuje překlad zbylých vět, pro které překladatel dostává tzv. fuzzy nabídky z překladové paměti a nabídky z projektových slovníků (např. ze závazné firemní terminologie). Po dokončení překladu se provede export zpět do původního formátu, kdy Transit opět spojí formátovací informace s přeloženým textem. Na výstupu je tedy identický dokument, jen s přeloženým textem. Časové a finanční úspory takového zpracování překladu jsou obvykle 30–50 %, u dlouhodobých projektů až 80 %.

jazycích, protože funkce morfologické analýzy rozezná i skloňovanou formu daného výrazu. Dále pak Transit NXT umožňuje najít chyby ve formátování, chybějící či změněné číslovky, přebytečné mezery a překlapy. Klasická kontrola pravopisu je doplněna o možnost využít dřívějších překladů jako databázi známých slov.

Jak využívá překladatel projektové slovníky během své práce?

Jakmile je v právě překládané větě nějaký výraz, k němuž existuje překlad v projektovém slovníku, tento výraz se zobrazí zvýrazněný. Jeho překlad se pak vloží do textu jednoduchou klávesovou zkratkou. Opět tu získáváme na rychlosti i kvalitě překladu: výraz se nemusí vyfukávat a přeložíme jej vždy konzistentně.

Které formáty dokumentů váš software zpracovává?

Jsou to všechny běžné formáty kancelářských aplikací, dále HTML, XML, SGML, textové formáty pro PC i Mac, formáty programů pro grafický zlom dokumentů (např. QuarkXPress, InDesign, FrameMaker apod.) a také specifické formáty MS Visio, AutoCAD a další. Veškeré formátovací informace si software Transit po importu dokumentu zapamatuje, překladatel se věnuje čistě překladu textu, po dokončení pak program aplikuje formátování na text v cílovém jazyce. Výsledek po exportu je identicky formátovaný dokument, jako byl na vstupu, jen s přeloženým textem. Opět dosahujeme výrazných časových úspor, protože grafická úprava dokumentu v cílovém jazyce je výrazně rychlejší.

Používáte software Transit pro všechny překladatelské projekty, které zpracováváte?

Naší specializací jsou technické a odborné překlady, u kterých je tento software ideálním pomocníkem. Rychlost a přesnost zpracování, důležitost konzistentního překladu, časté výskyty opakujících se podobných či identických textových pasáží, to vše je ideální pro využití programu Transit. Jako příklad bych uvedl našeho dlouholetého zákazníka BMW: technické texty pro tuto společnost překládáme do 25 jazyků již přes dvacet let a využití překladové paměti je již asi 18 let samozřejmostí.

Nabízíte pouze překladatelské služby anebo také svůj software k licencování pro zájemce, kteří si svou dokumentaci překládají sami?

Software Transit si může zájemce i zakoupit pro svoje projekty, nabízíme k němu také odborné poradenství a školení. Jde o komplexní software, který je výsledkem 18leté spolupráce několika našich poboček, takže všem doporučujeme zúčastnit se základního bezplatného školení.

A pokud se nechci učit nový software, ale chtěl bych využít jeho výhod..?

...tak můžete využít našich překladatelských služeb, specializovaných na technické a odborné texty. Jak jsem říkal v minulém rozhovoru, každý překladatel u nás prochází důkladným testováním, ne náhodou projde asi jeden ze 60 zájemců. Vysoce odborné texty tak u nás zůstanou odborným textem i v cílovém jazyce.

Ing. László Jankovics
laszlo.jankovics@star-group.net

SEMINÁŘ O EFEKTIVNÍ LOKALIZACI TECHNICKÉ DOKUMENTACE NA MSV 2009

Zajímá Vás, jak ušetřit čas i náklady při tvorbě manuálů, katalogů atd. a přitom zajistit kvalitu a konzistenci vzniklých dokumentů? Navštivte seminář s názvem „Efektivní lokalizace technické dokumentace do cizích jazyků pomocí systému CAT (překlad podporovaný počítačem), využití překladové paměti a fuzzy logiky“ pořádaný společností STAR Czech s.r.o. v rámci odborného doprovodného programu na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně v září 2009.

Ucelená přednáška o možnostech moderního softwaru pro překlad podporovaný počítačem (CAT) a efektivní správu lokalizačních projektů technické dokumentace je určena nejen odborné veřejnosti. Přednáška je zaměřena na možnosti úspory času i nákladů při zachování či zvýšení kvality překladu, lokalizace manuálů, katalogů, produktových listů atd. do cizích jazyků. Zejména je vhodná pro pracovníky dokumentačního či marketingového oddělení firem – exportérů/importérů výrobků, ke kterým je ze zákona povinné přiložit překlad manuálu, či pro ně existuje množství propagačních či jiných informačních materiálů.

BODY PŘEDNÁŠKY:

- možnosti využití překladové paměti
- efektivní správa překladových/ lokalizačních projektů
- využití fuzzy logiky během překladu
- správa terminologie a zajištění jednotné terminologie v překladech
- široké možnosti softwarové kontroly kvality překladu
- extrakce a hledání terminologie v hotových překladech či zdrojových dokumentech
- efektivní tvorba grafické úpravy ve zdrojovém dokumentu, její aplikace na cílový dokument, možnosti výrazných úspor času i nákladů grafické úpravy cílových dokumentů

DVA TERMÍNY SEMINÁŘE:

ÚTERÝ 15. 9. 2009, 14–16 H
STŘEDA 16. 9. 2009, 15–17 H

PŘEDNÁŠEJÍCÍ: ING. LÁSZLÓ JANKOVICS
VLOŽNÉ: 500 KČ
BLIŽŠÍ INFORMACE NA E-MAILU:
PRAHA@STAR-GROUP.NET